

En radikaliserende anti- radikaliserings politik

- *En semantisk analyse af den danske regerings nationale handlingsplaner til forebyggelsen af radikalisering*

Kandidatafhandling

Cand.Soc. Politisk Kommunikation og Ledelse

Copenhagen Business School

Navn: Raneem Benkraiam

Studienummer: 116010

Vejleder: Lektor, Ph.d. Anders La Cour

Institut for Ledelse, Politik og Filosofi

Afleveringsdato: 16. September 2019

Antal anslag: 90.935

Antal sider: 50

Abstract

A radical anti-radicalization policy

- *A semantic analysis of the Danish National Action Plans for Countering Radicalization Extremism*

This master thesis arose from an observation of the impact of the Danish government's countering of radicalization. The debate about the National Action plans for countering radicalization and the controversy that flowed from them inspired me to write this master thesis.

This master thesis analyzes the communicative paradoxes within the Danish government's communication regarding radicalization. Furthermore, the analysis shows how the government's observations of radicalization could work as counterproductive and if it was considered to create *suspect communities* and dehumanizing the enemy.

My empirical data is the National Action Plans for Countering Radicalization and Extremism from 2009, 2014 and 2016, because they set the narrative for how the Danish government observes radicalization. The theoretical approach for this master thesis is mostly from the German sociologist Niklas Luhmann's semantic analysis and Carl Schmitt's critique on liberalism and humanity. I have examined what significant meaning constructions and paradoxes can be located in the National Action plans and how the government via its communication dehumanizes certain people and communities in Denmark.

My conclusion is that the Danish model for preventing radicalization is politically controlled and that the Danish government's observation of the prevention of radicalization is being linked to parallel societies, religion and lack of integration despite a lack of evidence thereof. I also found that the government's approach to countering radicalization creates the distinction between "us" versus "them" in the Danish society, which creates more marginalization, assimilation and dehumanization of different communities and individuals in the Danish society.

Indholdsfortegnelse:

<u>1. PROBLEMFELT</u>	<u>4</u>
1.2 PROBLEMFÖRMULERING	5
1.3 UNDERSÖGELSESSPÖRGSMÅL.....	5
<u>2. ANALYSESTRATEGI.....</u>	<u>6</u>
2.2 SOCIALKONSTRUKTIVISME	6
2.3 <i>SPECIALETS IAGTTAGELSESGENSTAND</i>	7
2.4 VALIDITET	7
2.5 EMPIRI-AFGRÆSNING.....	8
<u>3. TEORI.....</u>	<u>9</u>
3.2 NIKLAS LUHMANN – FORMANALYSE	9
3.3 DEN SEMANTISKE ANALYSE	13
3.4 CARL SCHMITT.....	19
<u>4. <i>SPECIALE DESIGN – OVERSIGT OVER SPECIALETS OPBYGNING</i>.....</u>	<u>22</u>
<u>5. SEMANTISK ANALYSE AF HANDLINGSPLANERNE</u>	<u>23</u>
5.1 HANDLINGSPLANEN 2009:	24
5.2 HANDLINGSPLANEN 2014:	29
5.3 HANDLINGSPLANEN 2016:	32
5.4 DEL KONKLUSION.....	36
<u>DISKUSSION</u>	<u>39</u>
<u>KONKLUSION</u>	<u>45</u>
<u>LITTERATURLISTE</u>	<u>47</u>

1. Problemfelt

Siden terrorangrebet på World Trade Center i 2001 har Danmark været i koalition med det internationale samfund om at bekæmpe terror. Især efter den tidligere amerikanske præsidents George W. Bush berømte citat *"You are either with us or against us"*. Terrorangrebet i USA rystede verden, og samme dag udtalte den tidligere danske statsminister Anders Fogh Rasmussen; *"Det understreger behovet for, at demokratierne forsvarer sig selv. Vi er oppe mod fanatiske og umenneskelige kræfter. Alle frie og demokratiske samfund må stå sammen om at forsvare demokratiet"*. Siden da er Danmark blevet udpeget af Gilles de Kerchove, som er EU's koordinator for terrorbekæmpelse, som foregangsland i forebyggelsen af radikaliserings i 2008. Ydermere er Århusmodellen for bekæmpelsen af radikaliserings blevet kendt verden over.

Men på trods af dette er der i takt med udviklingen af krigen i Syrien og det stigende antal unge, der drager af sted mod krigszoner fra forskellige dele af verden, blevet skabt et øget fokus på bekæmpelsen af radikaliserings. I 2014 blev det anslået, at cirka 100 danskere var draget i hellig krig i Syrien. I 2015 vurderede Politiets Efterretningstjeneste, at tallet var steget til mindst 115 personer, der nu var draget af sted, mens det i 2018 blev vurderet, at mindst 150 personer fra Danmark befandt sig i konfliktområdet. Center for Terroranalyse vurderer, at tallet kan være højere (CTA, 2018:5). Det er dog nogle forskellige motivationsfaktorer, der ligger bag, at disse individer drager af sted; nogle rejser til Syrien for at udføre nødhjælpsarbejde, andre rejser som retfærdighedssøgende idealister, mens andre griber til våben og tilslutter sig militante grupperinger, og endelig er der nogle, der drager af sted grundet en søgen efter et tilhørsforhold, som bringer de unge i kontakt med radikaliserende miljøer (Khaja, 2017:9) og (Lindekilde & Bertelsen, 2015:46). Formålet og motivationen differentierer fra et individ til et andet, men i den offentlige debat betegnes de allesammen som "radikaliserede unge", "ekstremister", "hellige krigere" og "utilpassede unge".

Det er derfor interessant at undersøge, hvorvidt den danske regerings forebyggelse af radikaliserings har ændret karakter igennem udarbejdelsen af de tre handlingsplaner for bekæmpelse af radikaliserings fra 2009, 2014 og 2016. Ydermere er det oplagt at undersøge, hvorvidt det danske forebyggelsesarbejde kan virke kontraproduktivt.

Formålet med dette speciale er at analysere, hvordan den danske regerings politik om af-radikaliserings i sig selv kan virke radikaliserende, og hvordan den bidrager til det problem, den forsøger at løse. Derudover vil specialet belyse, hvordan regeringen iagttager radikaliserede individer, og hvordan dette kan virke dehumaniserende af en specifik gruppe i samfundet. Specialets empiri er regeringens handlingsplaner for bekæmpelsen af radikaliserings fra 2009, 2014 og 2016. Specialets teori tager udgangspunkt i Niklas Luhmann og Carl Schmitt.

Dette leder mig frem til følgende problemformulering:

1.2 Problemformulering

Hvordan kan den danske regerings politik om af-radikaliserings i sig selv forstås som en radikaliserings, der selv bidrager til det problem, den forsøger at løse?

1.3 Undersøgelsesspørgsmål

For at besvare specialets problemformulering på en fyldestgørende måde har jeg opstillet to undersøgelsesspørgsmål, som vil danne rammerne for analysens struktur og indhold.

Det sidste undersøgelsesspørgsmål fungerer som udgangspunkt for den diskuterende analyse:

- 1- Hvordan iagttager den danske regering radikaliserings? Og har iagttagelsesformen ændret karakter igennem udarbejdelsen af de tre handlingsplaner fra 2009, 2014 og 2016?*

- 2- *Hvilke kommunikative paradokser skaber regeringens distinktion af problem/løsning, og hvordan kan regeringens kommunikation om bekæmpelse af radikaliseringsvirke kontraproduktiv?*

2. Analysestrategi

Formålet med dette kapitel er at give et indblik i de analysestrategiske træk, der anvendes for besvarelsen af specialets problemformulering. Ydermere vil dette kapitel belyse den grundlæggende forståelse af analysestrategi, set som et alternativ til traditionel videnskabsteori, og hvorledes de adskiller sig fra hinanden.

2.2 Socialkonstruktivisme

Kandidatuddannelsen i Politisk Kommunikation og Ledelse udspringer fra et socialkonstruktivistisk udgangspunkt. Derfor bygger dette speciale på den socialkonstruktivistiske tradition, da analysen befinder sig på anden ordens analytiske niveau. For at besvare specialets problemformulering kræves der en iagttagelse af regeringens iagttagelse af radikaliseringsvirke, som den kommer til udtryk i regeringens handlingsplaner fra 2009, 2014 og 2016. Kernen i socialkonstruktivismen er at tænke, at der ikke er en omverden, som kan blive iagttaget på én bestemt måde. Den formes og konstrueres af sine iagttagere. Der arbejdes således med en tom ontologi, hvor der ikke bliver spurgt ind til, hvad genstanden er, men til, hvordan genstanden konstrueres og observeres (Andersen, 1999:14). Det er kun, fordi verden ikke er iagttagelig, at vi kan iagttage den. Verden er, som vi tilskriver den mening. Verden fremstår derfor anderledes fra en iagttager til en anden. Socialkonstruktivismen tvinger os dermed til at træde et skridt tilbage og stille spørgsmålstejn ved de selvfølgeligheder, der tages for givet (Ibid:11).

Analysestrategi er en strategi for, hvordan man vælger at konstruere andres iagttagelser som objekt for egne iagttagelser. Det hedder således analysestrategi for at vise, at der er tale om et strategisk valg med konsekvenser (Andersen, 1999:14).

Hvorimod metode kun ses som iagttagelser af objekter og ikke som iagttagelser af iagttagelser som iagttagelser. Analysestrategi er en aktiv konstruktion af analysen (Ibid:13). Altså en strategi for, hvordan man vil iagttage på en særlig måde. Iagttageren gør sig klar omkring, hvordan man iagttager sin genstand (strategisk), og hvilken slags indsigt iagttageren ønsker at producere. Analysestrategi er et begreb, som sikrer, at man som iagttagere forholder sig kritisk til sin genstand.

2.3 Specialets iagttagelsesgenstand

Iagttagelsesgenstanden for dette speciale er regeringens kommunikation omkring bekæmpelsen af radikaliserings, som beskrives i regeringens handlingsplaner fra 2009, 2014 og 2016.

Jeg vil iagttage, hvordan den danske regering iagttager radikaliserings. Herunder hvordan regeringen problematiserer radikaliserings, og hvilke problemløsningsmetoder der anvendes. Derudover vil jeg iagttage, hvorvidt semantikken omkring radikaliserings ændrer sig igennem udarbejdelsen af de tre handlingsplaner. Og afslutningsvis vil jeg iagttage, hvilke paradokser der opstår i regeringens kommunikation omkring radikaliserings, og hvilke konsekvenser dette kan have.

Derudover ønsker jeg at undersøge regeringens egen iagttagelsesgenstand. Herunder ud fra hvilke distinktioner, regeringen iagttager udefra, og hvad er det for en verden, iagttageren (regeringen) iagttager igennem, og hvordan forsøger regeringen at skabe en meningsfuld relation til denne omverden.

2.4 Validitet

De analysestrategiske valg, jeg har truffet i forbindelse med besvarelsen af specialets problemstilling, er med til at forme det blik, som jeg har valgt at iagttage med. Derfor antager specialets konklusion ingen universel karakter eller generaliserbarhed, da konklusionen er

konstrueret på baggrund af det iagttagelsesblik, der anvendes (Esmark, Andersen, 2005:12). Havde mit blik været anderledes, havde det resulteret i anderledes konklusioner.

2.5 Empiri-afgræsning

Dette afsnit har til formål at præsentere den empiri, som bruges til besvarelsen af specialets problemformulering, og hvorledes den er udvalgt.

Primær empiri

Dette speciales primære empiri er regeringens tilgang til bekæmpelsen af ekstremisme og radikaliserings i handlingsplanerne fra 2009, 2014 og 2016, som er beskrevet i dette speciales analysedel 1.

Sekundær empiri

Igennem udarbejdelsen af specialets problematik har jeg foretaget en bred empirisk søgning omkring regeringens handlingsplaner og den følgende kritik af dem. Jeg har blandt andet anvendt online databaser, herunder Infomedia, hvor jeg blandt andet har brugt søgeordene; radikaliserings, ekstremisme og hellige krigere til at indsnævre min søgen efter relevant empiri. Regerings handlingsplan er blandt andet blevet kritiseret for at virke radikaliserende og dermed have en modsat effekt af det tiltænkte. En del af kritikken kommer fra forskere fra Dansk Institut for Internationale studier (DIIS) samt andre eksperter, som mener, at handlingsplanen skaber det problem, den forsøger at løse. Specialet problemformulering er derfor inspireret af rapporter fra DIIS og andre artikler omhandlende den danske regerings bekæmpelse af radikaliserings. I specialets diskussionsafsnit vil jeg undersøge de kontraproduktive indsatser, handlingsplanerne muligvis kan skabe.

3. Teori

3.2 Niklas Luhmann – Formanalyse

Dette speciale tager udgangspunkt i den tyske systemteoretiker Niklas Luhmanns begrebsapparat. Specialets problemstilling iagttages gennem en luhmanniansk tilgang samt min egen forståelse af Luhmanns grundlæggende begreber, da anvendelsen af Luhmanns begreber kan optræde på forskellige måder, alt afhængigt af hvilket begreb man vælger at starte med (Andersen, 1999:108).

Luhmann opfatter samfundet som opdelt i sociale systemer, herunder; interaktionssystemer, organisationssystemer og funktionssystemer. Luhmann betragter sociale systemer som auto-poetiske kommunikationssystemer, der består af og ved kommunikation (Andersen & Pors, 2017:18). Kun kommunikation kan kommunikere ved at referere til tidligere kommunikation (Luhmann, 1996: 261-263). Grænsen mellem system og omverden ses som et element i systemet. Omverdenen er den måde, systemet forholder sig til verdenen på, altså hvordan iagttager et system sig selv og sin omverden. De sociale systemer afgrænser sig fra deres omverden ved at gøre ét bestemt tema til genstand for sin kommunikation (Luhmann, 2000:53). Systemteori tager udgangspunkt i observationer, der opererer med forskellen system/omverden (Luhmann, 1996:265). Systemteoriens fokus er ikke systemer, men strømme af operationer, der knytter an til tidligere operationer (Andersen & Pors, 2017:19).

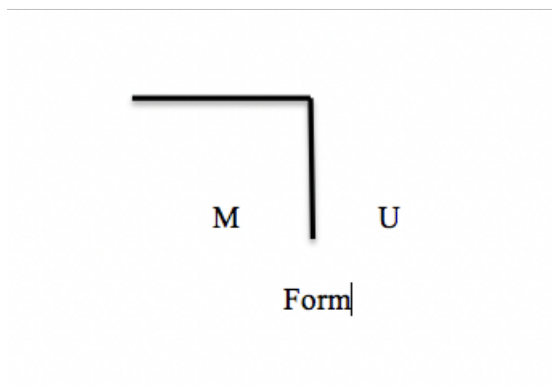
Luhmanns formanalyse anvendes i analysedel 2 for at iagttage de kommunikative paradokser, der umiddelbart fremstår i regeringens kommunikation om forebyggelsen af radikaliserings. Formanalysen anvendes her som et værktøj til at identificere de distinktioner, regeringen iagttager radikaliserings igennem. Hvilket giver blik for, hvordan disse distinktioner er konstituerende for skabelsen af kommunikation, samt de paradokser, der skabes på baggrund af dette.

Iagttagelsesbegrebet

Niklas Luhmanns teori om iagttagelser er baseret på en grundtanke om, at iagttagelser er operationer, der ikke refererer til bevidste subjekter, men til forskelle ”at iagttage er at mærke noget inden for rammen af en forskel” (Andersen, 1999:109).

Luhmann beskriver en iagttagelse, med reference til Spencer Brown, som en bestemt forskelsdannende operation, som skaber to sider af forskellen. En forskel har både en inderside og en yderside. Hvor indersiden står som det markerede, mens ydersiden betegnes som ”det umarkerede rum”.

En iagttagelse er således enheden af forskellen indikation/forskel (Ibid.:110).

Iagttagelsespunkt specificerer genstanden og består i valg af systemreference, fx hvorvidt de iagttagede iagttagelser skal ses som et interaktionssystem, et organisationssystem eller et samfundssystem (Kneer & Nassehi, 1997a:115). Iagttagelsespunktet ses altså som en specificering af det empiriske ståsted eller undersøgelsesgenstand.

Anden ordensiagttagelse

Enhver iagttagelse har en blind plet, for den ser ikke, hvad den ikke ser (Luhmann, 1996: 258). Formålet med anden ordensiagttagelsen er at iagttage første ordensiagttagelsens blinde plet.

En iagttagelse af anden orden med ledeforskellen system/omverden er en iagttagelse af, hvordan et socialt system konstruerer sig selv, når det konstruerer omverdenen gennem kommunikative beskrivelser. Spørgsmålet ændrer sig således fra at handle om, hvad en genstand er, til hvordan en genstand er blevet iagttaget (Ibid.:259). Anden ordensiagttagelsen formår at beskrive forholdet mellem system og omverden, og hvordan systemet relaterer sig til sin omverden (La Cour, 2006:46). Iagttagelsen på første orden er blind for den form, den iagttager igennem. Derfor anvendes anden ordensiagttagelser til at se det, iagttagelsen på første orden ikke ser (Andersen, 1999:11-13).

Ledeforskellen er den forskel, der skaber anden ordensblikket, og består i fastlæggelsen af den forskel, der iagttages igennem, enten mellem system og omverden eller begreb og modbegreb. Anden ordensiagttagelsen formår altså at beskrive forholdet mellem system og omverden, og hvordan systemet relaterer sig til sin omverden (La Cour, 2006:46).

Sociale systemer

System- og omverdensdistinktionen kræver en klar adskillelse mellem de elementer, som er en del af systemet, og de elementer, som tilhører omverdenen (La Cour, 2006:42).

Sociale systemer består af og ved kommunikation, hvilket vil sige, at de reproducerer kommunikation igennem kommunikation (La Cour, 2006:42). Formålet med sociale systemer er at reducere kompleksitet (Kneer & Nassehi, 1997a:116). Luhmann opsætter et interdependensforhold mellem system og omverden, da systemet kun kan eksistere i relation til omverden ved at adskille sig fra den (Luhmann, 1995:244).

Luhmann skelner mellem tre forskellige typer af sociale systemer; Interaktionssystemer, organisationssystemer og samfundssystemet (Kneer & Nassehi, 1997a:115).

Samfundet opdeles yderligere i forskellige funktionssystemer, herunder det politiske, retslige og det pædagogiske funktionssystem.

Funktionssystemerne adskiller sig fra hinanden gennem deres funktionelle relation til samfundet og med hver deres egen værdier og kommunikationskoder. For eksempel opererer det politiske system med koden regering/opposition (Andersen, 2002:26-29).

Dette speciale tager udgangspunkt i samfundssystemet, da fokuset er på det politiske system inden for samfundssystemet. Luhmann anvender begrebet autopoiesis til at beskrive den måde, hvorpå systemer løbende skaber sig selv ved at referere til tidligere operationer (Andersen & Pors 2017, 29). Derudover markerer brugen af begrebet autopoiesis antagelsen om, at alle dele, systemet består af, er produceret af selve systemet (Ibid.). Sociale systemer ses altså som selvreferentielle systemer, da de produceres og reproduceres; ”*The intention is to relate the concept of communication to a self-referential domain. Accordingly, communication is an autopoietic operation of an autopoietic system*” (Luhmann, 1996: 261). Ved at operere som autopoietiske systemer lukker de sociale systemer om sig selv, samtidig med at de beholder en relation til omverden. Kun ved hjælp af forskelsdragningen til omverdenen kan systemet reproducere sig selv (Kneer & Nasseshi, 1997a: 116). Systemer kan derfor ikke eksistere uden en omverden, der inkluderer det, som systemet differentierer sig fra (Ibid.:139).

Luhmanns opdeling af samfundet i funktionssystemer er med til at forme min måde at iagttage specialets problemstilling på. I specialets analyser beskæftiger jeg med, hvorledes radikaliserings italesættes i det politiske system. Ved hjælp af teorien om det funktionelle differentierede samfund afgrænser jeg specialet problemstilling ved blot at fokusere på det politiske system. Havde jeg undersøgt specialet problemstilling ud fra andre funktionssystemer, så som det retslige eller økonomiske system og deres logikker, så havde min iagttagelsesform ændret sig, hvilket ville have endt i andre konklusioner, alt efter hvilke koder og logikker de forskellige systemer operer med.

Re-entry

Et led i Luhmanns formananalyse er begrebet re-entry, der defineres som en forskel, der genoprettes i det rum, der blev skabt af en tidligere forskel (Andersen 1999:113).

Her er der altså tale om et system, hvor det, som ligger udenfor systemet, samtidigt forekommer indeni systemet. Systemet bliver her tvunget til at relatere sig til omverdenen og ophæve blokering af omverdenen, hvilket gøres ved hjælp af af-paradoksning (Kneer & Nassehi 1997a:142). Et re-entry af forskellen system/omverden på indresiden af systemet er en måde, hvorpå systemet kan fikserer mening til omverdenen som en intern systematisk operation (La Cour, 2006: 45).

Når et begreb bliver en del af sin egen helhed, umuliggør det de forventninger, som det tilbyder (Andersen, 2014:267). Et re-entry skaber således et paradoks, hvor to ledeforskelle både er identiske og forskellige fra hinanden. I dette speciale anvendes re-entry-begrebet til at iagttage, hvilke paradokser regeringen skaber i sin kommunikation om radikalisering.

3.3 Den semantiske analyse

Med udgangspunkt i den luhmannianske tilgang forstås semantik som ” *kondenserede og gentagelige former for mening, der står til rådighed for kommunikation* ” (Andersen, 1999; 143). Formålet med den semantiske analyse bliver at iagttage, hvorledes mening dannes og konditioneres i begreber, der tilsammen danner et semantisk reservoir af meningsformer, som kommunikationen anvender.

Den semantiske analyse opererer ud fra ledeforskellen semantik/mening. I dette speciale er formålet med den semantiske analyse at undersøge kontinuiteter eller diskontinuiteter ved regeringens kommunikation vedrørende forebyggelsen af radikalisering (Andersen, 2014:262). Der er altså tale om en semantisk analyse, hvis formål er at iagttage tilblivelsen af et semantisk begrebsreservoir, samtidig med at den identificerer de begrebsmæssige betingelser, der knytter sig til forskellige sociale systemer og deres meningsdannelser.

Semantikken kan derfor forstås som en fikseret meningsform, som gør sig gældende for en specifik periode. I den semantiske analyse spørges der ind til begrebets semantiske tilblivelse og udvikling (Andersen, 2014:262).

Semantikbegrebet opererer med sondringen mellem mening og kondenseret mening. Kondensering defineres som ”en mangfoldighed af mening fanges i en enkelt form, som herefter står til rådighed for en ubestemt kommunikation” (Andersen, 2014:264). Anvendelsen af et bestemt begreb sætter en forventningsstruktur til kommunikationens fortsættelse (Ibid.).

Styrken ved den semantiske analyse er, at den åbner op for nye undersøgelseshorisonter og andre mulige analyser gennem andre ledeforskelle (Andersen, 2014:262). De semantiske kampe handler om at skabe en dominerende semantik, som sætter grænserne for betydningen af et begreb, hvilket gør det muligt for systemet at forholde sig til nye samfundsmæssige forhold med reference til en fælles semantik.

Den semantiske analysestrategi anvendes i dette speciale for at undersøge, hvordan reservoiret af semantisk mening til begrebet radikalisering har stået til, og hvordan det igennem den danske regerings kommunikation har ændret sig over tid, igennem udarbejdelsen af de tre handlingsplaner fra 2009-2016. Analysen vil se på udviklingen og forandringen i kommunikationssystemets semantiske mulighedsrum, og hvordan radikalisering konditioneres igennem nye betingelser.

Specialets analyse har til formål at iagttage, hvordan fænomenet ”radikalisering” er blevet til semantisk. Derudover er formålet at undersøge den meningsdannelse, der ligger bag, og hvilken meningshorisont der afgrænses med regeringens meningsdannelse.

Meningsbegrebet

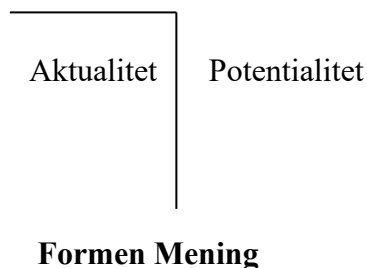
Luhmann forstår mening som hverken et strukturalistisk eller post-strukturalistisk begreb, men som fænomenologisk; ”*The best way to approach the meaning of meaning might well be the phenomenological method. This is by no means equivalent to taking a subjective or even psychological stance. On the contrary, phenomenology means: taking the world as it appears without asking ontological or metaphysical questions.*” (Luhmann, 1985:101).

Luhmanns meningsbegreb arbejder ud fra en tom ontologi, og der ses den fænomenologiske metode at beskrive realiteten, sådan som den er (Luhmann, 1985:101).

Et begreb defineres som konditioneret mening, som udgør enheden af forskellen begreb/modbegreb (Andersen, 1999:144). Begrebet får først betydning, når det parres med et modbegreb, og det er således sondringsoperationerne, der fungerer som meningsskabende for begrebet (Andersen et.al, 2005;163).

Begrebet radikalisering er ingen entydig definition, og derfor får det først betydning ved paring af modbegreber. Det er derfor begrebets modbegreb, der sætter rammerne for begrebets betydning og anvendelse (Ibid.).

Formen, mening opererer gennem distinktionen aktualitet/potentialitet, som vist på nedenstående figur (Luhmann, 1985:102).

Det, som aktualiseres i kommunikationen, står altid i forhold til en række andre potentielle aktualiseringer (Andersen, 2014:263). Det vil sige, at noget dukker op på bekostning af andre muligheder. Det aktuelle og potentielle eksisterer i et simultant forhold til hinanden; ”*Meaning is the link between the actual and the possible: it is not the one or the other.*” (Luhmann 1985: 102).

Mening ses her som en metode, hvorpå kommunikationen kan håndtere og mindske sin kompleksitet (Luhmann, 1985:103).

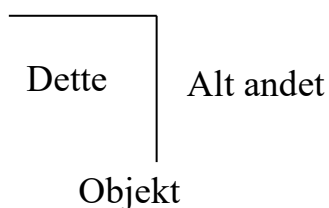
Men mening kan ifølge Luhmann ikke fikseres, da der hele tiden dukker nye muligheder op, så mening må altid skabes rekursivt, hvor mening refererer til tidligere meningsoperationer (Luhmann, 1995:65).

De semantiske meningsdimensioner

Kondenseret mening forstås igennem Luhmann som meningsdimensioner (Luhmann, 1984:115).

Ifølge Luhmann opererer kommunikationen i tre forskellige dimensioner; den sociale (det relationelle), den saglige (emnet) samt den temporale dimension (tidsmæssige) (La Cour, 2013: 212- 213). De tre underdimensioner dækker over tre forskellige måder, hvorpå mening kan udledes af kommunikationen. For at mening kan kondenseres, opererer hver dimension ud fra sin egen ledeforskel.

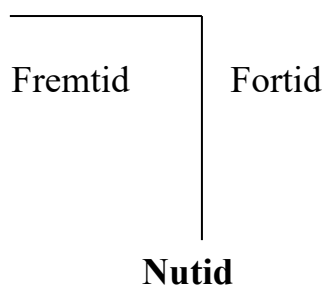
Sagsdimensionen opererer ud fra distinktionen dette/alt andet. Her handler det om valget af temaer og objekter, som gør sig gældende i kommunikationen (Andersen, 2014:266). I denne dimension iagttager iagttageren et bestemt objektiv på bekostningen af andre mulige temaer eller objekter.

I dette speciale anvendes den semantiske sagsdimension til at iagttage, hvilke temaer og objekter der gør sig gældende i regeringens kommunikation omkring radikaliserings, og hvordan denne semantisk adskiller radikaliserings fra dens forskel, som iagttages som ”alt andet”.

Den temporale dimension opererer igennem ledeforskellen fortid/fremtid. Tidssemantikken handler om, hvordan fortiden og fremtiden iagttages og begrebsliggøres. Fremtiden iagttages som forventninger, hvorimod fortiden iagttages som et sæt af tidligere erfaringer, og nutiden ses som et spænd mellem fortiden og fremtiden.

Eller som Luhmann selv beskriver det; “*What moves in time is past/present/future together, in other words, the present along with its past and future horizons*” (Luhmann, 1982 i La Cour 2013: 213).

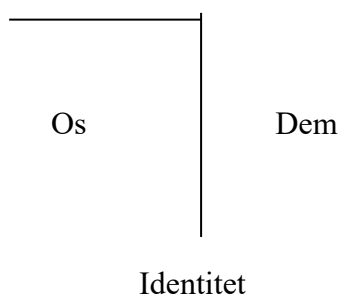

Tidsdimensionen gør det muligt for kommunikationen at af-paradoksere de kommunikative, paradokser der opstår (Andersen, 2014:266). Kommunikationen kan ikke være to forskellige ting på samme tidspunkt, derfor kan den ved hjælp af den temporale dimension skifte karakteristika over tid. Kommunikationen vil derefter operere med distinktionen før/nu for at gøre det muligt at veksle mellem de to tider (La Cour, 2013: 212- 213).

I dette speciale anvendes Luhmanns tidslige dimensionsbegreb til at iagttage, hvorledes regeringen forsøger at af-paradoksere de paradokser, der fremstår i de tre handlingsplaner, ved at bevæge sig i tid.

Den sociale dimension opererer ud fra ledeforskellen os/dem. Her bliver det aktuelt at iagttage, hvad der sættes som begrebsdistinktioner i forhold til identitet.

Som en forudsætning for at kunne kondensere mening i den semantiske analyse er det nødvendigt med en konstruktion af de sociale identiteter, hvor individer iagttager det sociale som en selv (Andersen, 2014:266). Semantikken, som skabes i den sociale dimension, handler om de generaliserede former af forskelle mellem 'os' og 'dem'. Forventningerne til 'de andre' er her med til at skabe forventninger til det, som iagttages som 'os selv' (Ibid.). I dette speciale anvendes socialdimensionen til at analysere, hvad den danske regering sætter som "os" i modsætning til "dem" i dens forebyggelse af radikaliserings.

Med udgangspunkt i meningsbegrebet vil jeg undersøge, hvorvidt modbegrebet til radikaliserings ændres igennem udarbejdelsen af de tre handlingsplaner.

Ydermere vil jeg undersøge, om de forskellige semantikker knytter an til tidligere semantikker. Formålet er derfor ikke en komplet repræsentation af begrebet "radikaliserings" tilblivelse, men blot at stille spørgsmålstejn ved den danske regerings meningstilskrivelse af fænomenet, samt at diskutere dens effekter. Jeg ønsker dermed at iagttage, hvordan der igennem regeringens handlingsplaner opstår en plejet semantik, der sætter rammerne for, hvordan mening kommunikativt tilskrives til radikaliserings.

3.4 Carl Schmitt

Der findes ingen entydig definition af det politiske, og forskellige politologer og filosofer opererer med forskellige definitioner af det politiske. Ifølge den tyske filosof Carl Schmitt (1888-1985) forudsætter begrebet staten, det politiske begreb (Schmitt, 1932:51). Schmitt opstiller dermed en interdependens forhold mellem stat og politik;

”Det politiske har nemlig sine egne kriterier, der på deres helt egen måde er virksomme overfor de forskellige, relativt selvstændige sagsområder for den menneskelige tænken og handlingen, herunder specielt det moralske, det æstetiske, og det økonomiske” (Schmitt, 1932:59).

Ifølge Schmitt udgør den totale stat et polemisk modbegreb til afpolitiseringen og neutraliseringen af tidligere neutrale samfundsmæssige sagsområder, så som religion, kultur og uddannelse, som alle bliver potentielt politiske (Schmitt, 1932:56). Og dermed udviskes grænsen mellem stat og samfund.

Meningsformen politik opererer ifølge Schmitt med distinktionen ven versus fjende (Schmitt, 1932:60). Ifølge Schmitt føres alle politiske handlinger og motiver tilbage til sondringen mellem ven og fjende (Ibid.). Formålet mellem sondringen ven/fjende er at betegne den association eller dissociation, der er mellem staten og den politiske fjende. Fjenden anses som det, der virker fremmed, og som 'det andet'; *”Enhver religiøs, moralsk, økonomisk, etnisk eller anden modsætning forvandler sig til en politisk modsætning, når den er stærk nok til effektivt at gruppere menneskene efter ven og fjende”* (Schmitt, 1932:73). Fjenden er dermed ikke nødvendigvis umoralsk eller en økonomisk fjende, men fjenden ses blot som "den anden". Fjenden defineres som en offentlig fjende, som en hel samfundsgruppe eller nation. Det er staten, der bestemmer, hvem fjenden er, hvilket er det, der gør staten politisk. Hvis en stat ikke definerer, hvem dens fjender er, så eksisterer den ikke politisk (Ibid.:62).

Politik korrupperer ifølge Schmitt, det sunde menneske med regulering. Men som Schmitt bemærker:

»Tilbage står således den bemærkelsesværdige og for mange sikkert urovækkende konstatering, at alle ægte politiske teorier forudsætter mennesket som ondt, dvs. betragter mennesket som et på ingen måde uproblematisk, men derimod farligt og uodynamisk væsen» (Schmitt, Ifølge Schmitt bliver et område politisk, når det opererer mellem distinktionen ven/fjende, og jo større antagonismen mellem ven-fjende-gruppen er, jo mere politisk bliver det.

Dehumanisering

Schmitts største kritik af liberalismen er, at det humanistiske koncept om humanisme oftest risikerer at agere modsat denne ideologi ved at skabe en forskelsdannende operation mellem, hvad der er humant, og hvad der er inhumant (Lievens, 2010:918).

Det paradoksale ved humanismen er ifølge Schmitt, at den er tosidet, hvor fjenden sættes som inhuman og ikke blot som politisk modstander (Ibid.). Ligeledes anses den liberale politik som skabende ven versus fjendebilledet, især i krigen mod terror, hvor fjenden oftest dehumaniseres, kriminaliseres og fratages basale menneskerettigheder. Her overskrides den politiske grænse, da fjenden ikke længere betragtes som værende legitim eller menneskelig. Her anses fjenden blot som et objekt, som skal udslettes.

Politiske magtkampe, som arbejder under fanen "humanisme", ender ifølge Schmitt oftest med at agere inhumant og sætte fjenden uden for det humane; *"(...) none other than humanists and humanitarians put forward such inhumane arguments, because the idea of humanity is two-sided"* (Schmitt, 2003:103).

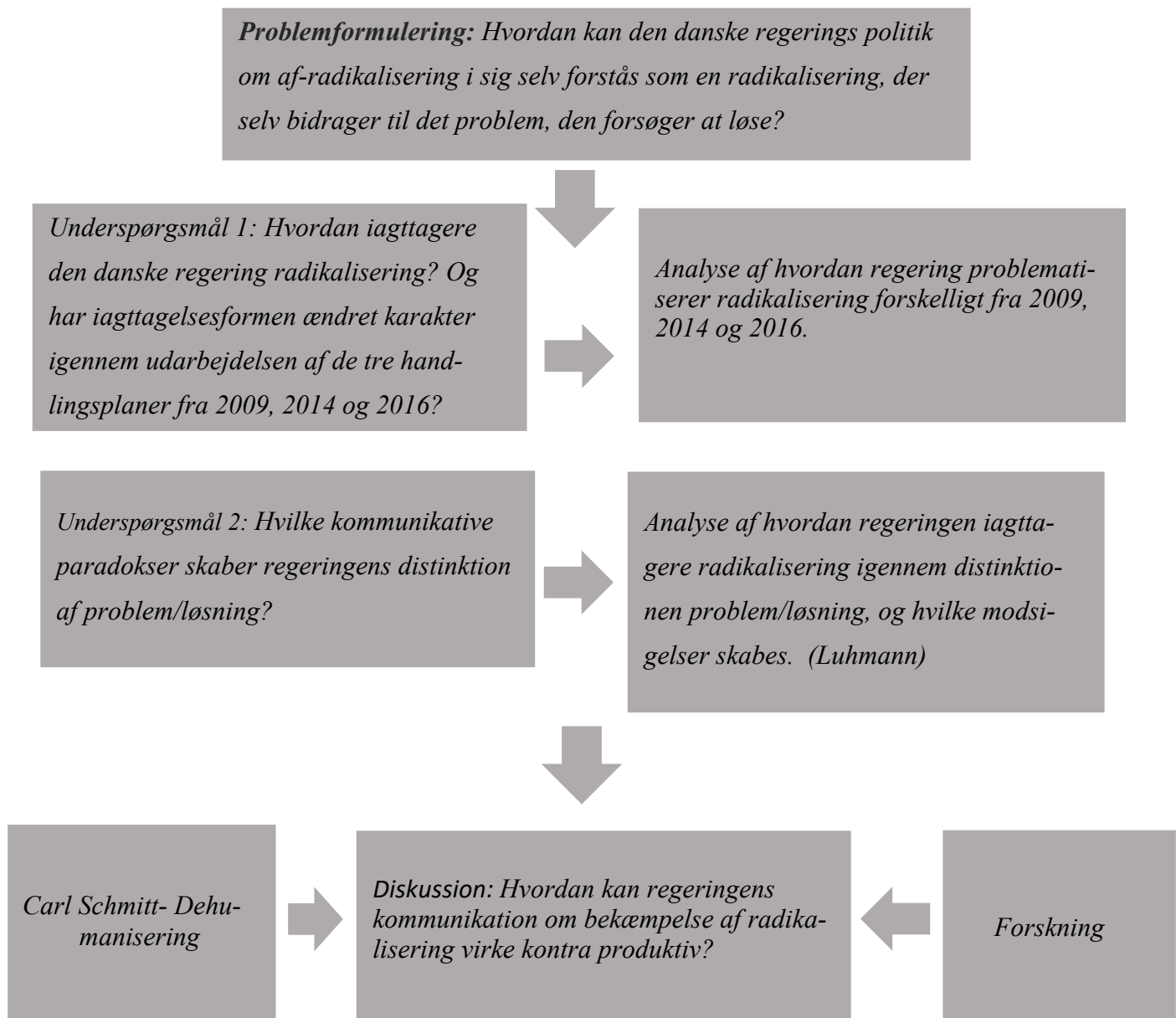
Schmitts teori om dehumanisering vil blive anvendt til at iagttage, hvordan regeringen opererer ud fra distinktionen ven versus fjende, og hvordan radikaliserede unge med forskellige ideologiske og religiøse synspunkter bliver iagttaget som fjender til demokratiet. Endvidere vil Schmitts teori bidrage til at analysere, hvorvidt den danske regering dehumaniserer målgruppen for de forskellige handlingsplaner.

Schmitt bliver anset som værende anti-humanist, da han kritiserer humanismen for at være dobbeltmoralisk og for at være alt andet end human (Lievens, 2010:917).

En del af kritikken af Carl Schmitt går på, at han i sit forsøg på at kritisere humanismen selv tager et humanistisk synspunkt (Lievens, 2010:918), eller tager udgangspunkt i konceptet om humanisme. Schmitt kritiserer liberalismen for dens manglende evne til at agere politisk ved at operere ud fra distinktionen ven/fjende. Når man opererer ud fra et humanistisk udgangspunkt, så er man med til at sætte grænsen mellem, hvad der er humant og inhumant, hvilket ifølge Schmitt er yderst inhumant og går imod principperne om humanisme (Lievens, 2010:918). Der er ikke længere tale om blot en politisk modstander, men modstanderen bliver her kriminaliseret, umenneskeliggjort og fratages basale rettigheder (Lievens, 2010: 919).

4. Speciale design – oversigt over specialets opbygning

Formålet med dette afsnit er at skabe en oversigt over strukturen i dette speciale, hvilket illustreres i nedenstående model. Jeg har delt afsnittet op i to underafsnit, der hver især har til formål at uddybe, hvordan jeg vil besvare specialets to underspørgsmål.

Det første underspørgsmål ” *Hvordan iagttager den danske regering radikalisering? Og har iagttagelsesformen ændret karakter igennem udarbejdelsen af de tre handlingsplaner fra 2009, 2014 og 2016?* ” har til formål at fremanalysere de semantiske forandringer over tid. Formålet er altså at iagttage, hvorvidt regeringen iagttager radikalisering forskelligt igennem udarbejdelsen af de tre handlingsplaner fra 2009, 2014 og 2016. Og om begrebet radikaliserings konditioneres forskelligt. Afslutningsvis vil jeg iagttage, hvordan det begreb, som fungerer som modstykke til radikaliserings, forandres.

Det andet undersøgelsesspørgsmål, ” *Hvilke kommunikative paradokser skaber regeringens distinktion af problem/løsning, og hvordan kan regeringens kommunikation om bekæmpelse af radikaliserings virke kontraproduktiv?* ” har til formål at diskutere, hvorledes regeringens forsøg på at løse radikaliseringsproblemet selv risikerer at bidrage til mere radikaliserings, da af-radikaliseringspolitikken kan fremstå som radikal. Her vil jeg iagttage de paradokser og re-entries, som skabes i regeringens kommunikation, og hvordan regeringen søger at af-paradokser disse paradokser.

5. Semantisk analyse af handlingsplanerne

Denne semantiske analyse indebærer en redegørelse for samt en sammenligning af regeringens tre handlingsplaner fra 2009, 2014 og den seneste fra 2016. Denne semantiske analyse vil fokusere på regeringens iagttagelse af radikaliserings igennem årene, og om denne har ændret karakter. Derudover vil jeg iagttage, hvilke distinktioner regeringen skaber i sin måde at iagttage radikaliserings på.

Ydermere vil jeg igennem denne analyse iagttage, hvorledes der konstrueres semantiske temaer, som sætter rammerne for, hvorledes radikaliserings kan konstrueres. Ved hjælp af de temaer, som optræder i handlingsplanerne, vil jeg fremanalysere den plejede semantik, som fremstår, og iagttage den referenceramme, regeringen anvender i sin kommunikation omkring radikaliserings.

Jeg vil gennemgå handlingsplanerne enkeltvis, for derefter at udpege de forskelligheder og ligheder, der opstår, fra den første handlingsplan udarbejdes i 2009 til den sidste i 2016.

Formålet er således at iagttage, hvordan den danske regering problematiserer radikaliseringsproblemer forskelligt igennem de tre perioder, og hvordan regeringen repræsenterer forskellige koblinger mellem problem og løsning, som skaber forskellige semantikker.

5.1 Handlingsplanen 2009:

Handlingsplanen fra 2009 er kaldt ”*En fælles og tryk fremtid. Handlingsplan om forebyggelse af ekstremistiske holdninger og radikaliseringsproblemer blandt unge*”. Forfatteren er blot betegnet som regeringen 2009, som er Fogh Rasmussen-regeringen. Handlingsplanen er udarbejdet på i alt 32 sider, hvor forebyggelsen af radikaliseringsproblemer er udmøntet i 22 initiativer, som yderligere er fordelt i over syv forskellige indsatsområder, hvor hovedfokusset er på opkvalificering af frontpersonale, særlig indsats i udsatte boligområder og fængsler (Regeringen, 2009:12).

Begrundelsen for udarbejdelsen af handlingsplanen er inddelt i to hovedformål: for det første ønsker regeringen at igangsætte en tidlig og koordineret indsats mod de processer, som påvirker og fører til, at nogle unge rekrutteres ind i ekstremistiske miljøer.

Derudover er målet med handlingsplanen at ”*bevare og videreudvikle Danmark som et demokratisk samfund med frihed, ansvar, ligestilling og muligheder for den enkelte*” (Regeringen, 2009:11). Handlingsplanen fra 2009 fokuserer på den tidlige forebyggelse af radikaliseringsproblemer og ekstremisme i samfundet. Derudover er undervisning i demokrati, inklusion og aktivt medborgerskab i fokus ”*(...) undervisningen skal bidrage til, at eleverne i praksis respekterer samfundets demokratiske spilleregler og grundværdier*” (Regeringen, 2009: 18). Regeringen iagttager her undervisning i demokrati og medborgerskab som et led i forebyggelsen af radikaliseringsproblemer.

Derudover er begrebet radikaliseringsproces i handlingsplanen fra 2009 defineret som ”radikaliseringsproces er den proces, hvorved en person gradvist accepterer ekstremismens idéer og metoder og eventuelt tilslutter sig dens organiserede grupper. Personlige forhold, gruppedynamikker samt politiske, økonomiske og kulturelle forhold kan alle medvirke til radikaliseringsprocesser” (Regeringen, 2009:8). Regeringen iagttager dermed radikaliseringsproces som en længerevarende proces, hvor sociale, økonomiske og kulturelle forhold spiller en rolle.

Regeringen iagttager sin målgruppe som værende unge, især unge som allerede er blevet radikaliseret; ”Gennem en tidlig, samlet indsats skal der skabes en direkte kontakt til den enkelte unge med det formål, at samfundet på en helt konkret måde skal håndtere de unge, der allerede er præget af ekstremistiske holdninger” (Regeringen, 2009:12).

Derudover iagttager regeringen muslimer i Danmark samt muslimer i udlandet som en særlig målgruppe, som initiativerne skal fokusere på; ”Der gennemføres derfor en målrettet oplysningsindsats om dansk udenrigspolitik med fokus på forholdet til den muslimske verden.” (Regeringen, 2009:16). Og ”Øget dialog og oplysning i Danmark bør ske hånd i hånd med øget dialog og oplysning i de muslimske lande og i de europæiske lande, der har store muslimske befolkningsgrupper. Der skal arbejdes for, at muslimske befolkninger i forskellige lande får øget kendskab til fakta om dansk udenrigspolitik, vilkår for muslimer i Danmark og samarbejdsrelationerne mellem Vesten og den muslimske verden” (Ibid.:17).

Regeringens kobling af muslimer til løsningen på radikaliseringsproblemet understøttes yderligere af initiativ nummer 8 i handlingsplanen, som er ”PET vil, baseret på egen erfaring samt erfaring fra udlandet, videreudvikle dialogen ved at udvide kredsen af dialogpartnere med yderligere repræsentanter for muslimske lokalmiljøer i Danmark” (Regeringen, 2009:17).

Flere steder i handlingsplanen kobles radikaliseringsproblemet med ghettos og parallelsamfund; ”Isolerede boligområder med store koncentrationer af beboere med ringe kontakt til det omkringliggende samfund udgør en risiko for udvikling af sådanne subkulture. De mest belastede og isolerede boligområder udgør en trussel mod sammenhængskraften og integrationen” (Ibid.:21). Af dette citat kan det iagttages, at regeringen iagttager forebyggelsen af radikaliseringsproblemet som et led i forebyggelsen af ghettodannelser og parallelsamfund.

Her sættes bedre integration som lig med mindre radikaliserings. Regeringen tilskriver her risikofaktorer til belastede miljøer og individer, som har tilknytning til dem.

”Dele af initiativerne kan medvirke til at bremse ghettodannelse og dermed imødegå en radikaliserings” Regeringen iagttager således forebyggelsen af ghettodannelse som en umiddelbar løsning på radikaliserings (Regeringen, 2009:21). Et led i regeringens forebyggelse af radikaliserings og ghettodannelser er, at der *”indføres mulighed for, at boligorganisationerne kan udleje et antal ledige boliger uden om ventelisterne og gennem annoncering med henblik på, at tiltrække flere ressourcestærke personer”* (Ibid.). På trods af regeringens øvrige initiativer omhandlende bekæmpelsen af diskrimination er et led i regeringens handlingsplan fra 2009 at diskriminere beboere, således at de mest *”ressourcestærke personer”* kan få bolig før alle andre, og det kan derfor iagttages, at regeringen skaber en form for forskelsbehandling og diskriminering, på trods af dens forsøg på at bekæmpe samme.

Regeringen iagttager her radikaliserings som værende tæt forbundet med mangel på integration, udsatte grupper i samfundet og mangel på aktivt medborgerskab. Løsningen på radikaliserings konstrueres som undervisning i dialog og demokrati. Regeringen iagttager således modbegrebet til radikaliserings som demokrati, integration og dialog.

I sit tyvende initiativ, omhandlende partnerskaber mod ekstremisme, iagttager regeringen igen muslimer i Danmark som fokus: *”danske muslimer skal ydes hjælp til at udvikle en kodeks, som skal sikre, at ekstreme kræfter ikke bruger moskeer og islamiske kulturcentre til at sprede udemokratiske holdninger og rekruttere medlemmer. I den forbindelse skal der indledes en dialog med de muslimske trossamfund om dette, og om hvordan vi i fællesskab kan modvirke ekstremismen”* (Regeringen, 2009:24).

Islam iagttages her som et tema i den semantiske sagsdimension. Regeringen kondenserer mening til radikaliserings ved at koble det til islam.

Regeringens måde at fikserer mening omkring radikaliserings med reference til islam gør, at den markerede side af forskellen bliver udvidet til at have en kobling til islam.

Et andet citat, hvor der igennem regeringens kommunikation bliver sat lighedstegn mellem islam og radikaliserings, er dette citat: ”Øget dialog og oplysning i Danmark bør ske hånd i hånd med øget dialog og oplysning i de muslimske lande og i de europæiske lande, der har stor muslimske befolkningsgrupper” (Regeringen, 2009:17).

Derudover bliver PET’s dialogforum sat i relation til især ”repræsentanter fra muslimske miljøer” (Regeringen, 2009:17). Regeringen iagttager altså bekæmpelsen af radikaliserings som et led i bekæmpelsen af islamisk radikaliserings.

Forholdet mellem Vesten og den ’muslimske’ verden sættes også i fokus, samt forholdet mellem ”Israel og Palæstina”(Regeringen, 2009:15). Regeringen iagttager og sammenkobler forebyggelsen af radikaliserings med andre internationale konflikter. På baggrund af disse iagttagelser kan det siges, at handlingsplanen fra 2009 har islam i fokus og er henvist til muslimer. Her anvendes Luhmanns sociale dimension til at forstærke skellet med ”os” og ”dem”, på trods af at det måske ikke er regeringens intention, hvilket jeg vil komme nærmere ind på i specialets diskussionsafsnit.

Radikaliserings italesættes i handlingsplanen fra 2009 som ”negative kræfter” (Regeringen, 2009:4), som skaber et narrativ om radikaliserings som truende for Danmarks velfærd, demokrati og sikkerhed: ”Vi skal både indenrigspolitisk og udenrigspolitisk samarbejde med de kræfter, der vil fremme de grundlæggende værdier om frihed, tryghed og muligheder for det enkelte menneske, og bekæmpe de kræfter, der ønsker vold, had og undertrykkelse” (Regeringen, 2009:4).

Ydermere kan det iagttages, at regeringen iagttager løsningen på radikaliserings igennem en kobling mellem det politiske og det pædagogiske system ”Styrkelse af undervisning i demokrati og medborgerskab i danskuddannelsen for voksne udlændinge” (Regeringen, 2009:18).

Regeringen iagttager, at radikaliserings af unge blandet andet sker i uddannelsessystemet, og derfor skal en pædagogisk indsats skærpes og sættes i forbindelse med forebyggelsen af radikaliserings.

Derudover vil regeringen opstarte et *"tilbud om undervisning om danske samfundsforhold for religiøse forkyndere med udenlandsk baggrund"* (Ibid.:19). Her iagttager regeringen forkyndere og personer med en flerkulturel baggrund som en særlig trussel, og derfor skal der udbydes undervisning om de *"danske samfundsforhold"*.

"Selvom mange unge er aktive i demokratiet, er der desværre en del, ikke mindst blandt unge med flerkulturel baggrund, som ikke benytter sig af det eller ser dets muligheder. Regeringen ønsker at etablere et forum for unge med forskellige kulturbaggrunde (...)" (Regering, 2009:20).

Regeringen iagttager her især unge med en flerkulturel baggrund som sin målgruppe i sin bekæmpelse af radikaliserings; *"der skal arbejdes for, at navnlig unge med flerkulturel baggrund deltager og fastholdes i det brede foreningsliv"* (Ibid.:19).

Opsummering

På baggrund af min analyse af handlingsplanen fra 2009 kan det iagttages, at den kondensering af mening om radikaliserings er rettet mod islamisk radikaliserings. Igenennem regeringens kommunikation bliver der flere gange lavet associationer mellem radikaliserings og islam/muslimer.

Den plejet semantik fra 2009 konstruerer et forhold mellem radikaliserings og islam og lader truslen om radikaliserings udspringe fra islam. Her anvendes den sociale meningsdimension til at drage forskellen mellem *"os"* og *"dem"*, hvor muslimer iagttages som *"det andet"*. Derudover opstår der her en plejet semantik om, at den form for radikaliserings, handlingsplanerne skal forebygge, udspringer af den islamistiske fundamentalisme.

Ydermere kan der fra et luhmanniansk perspektiv observeres, at regeringen markerer distinktionen radikaliserings/anti-radikaliserings ved hjælp af støttedistinktionen integration/ghettoer, hvor integration er den markerede inderside, der underbygger begrebet anti-radikaliserings og dermed bruges til at skelne mellem radikaliserings og anti-radikaliserings.

Desuden anvendes sagsdimensionen til at skabe et skel og modbegreb til radikaliserings, som betegnes som demokrati. Løsningen på radikaliserings iagttages her som integration og undervisning i dialog, demokrati og medborgerskab.

5.2 Handlingsplanen 2014:

Denne handlingsplan hedder ”*Forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme – Regeringens handlingsplan*”. Den er på 21 sider og udkom i september 2014. Handlingsplanen fra 2014 fokuserer på fire indsatsområder; styrkelsen af de lokale myndigheders indsats, nye værktøjer til forebyggelse og exit, styrket internationalt samarbejde og mobilisering af civilsamfund (Regeringen, 2014:3).

Regeringens iagttagelse af radikaliserings i denne handlingsplan har både fokus på den religiøse og politiske radikaliserings; ”*Radikaliserings kan komme til udtryk ved en støtte til radikale synspunkter eller ekstremistiske ideologi og kan også medføre accept af brugen af vold eller andre ulovlige midler for at opnå et politisk/religiøst mål*” (Regeringen, 2014:5). Truslen for radikaliserings iagttages her som ”*Fænomenet ses både hos højre- og venstreradikale miljøer og hos ekstremistiske islamistiske miljøer*” (Ibid.). Regeringen udvider her sin iagttagelsesform og skaber mulighed for, at radikaliserings kan udspringe fra andet end religiøse motiver.

I denne handlingsplan er fokuset på konkrete ’*bekymringstegn*’, og formålet beskrives som ”*at styrke forebyggelsesindsatsen over for de personer, som er i risiko for at blive en del af*

ekstremistiske miljøer, at støtte dem, som allerede er en del af disse miljøer til at forlade dem igen, gøre det klart, at ekstremistiske handlinger har konsekvenser (...)” (Regeringen, 2014:7).

Som et nyt led i handlingsplanen fra 2014 er fokuset på de såkaldte ”*foreign fighters*” og det stigende antal udrejsende til krigsområder skaber i denne handlingsplan et øget fokus på en mere sanktionerende tilgang til de udrejste;

”Har det forebyggende arbejde ikke den ønskede effekt, må der skrappere midler til. Derfor tager regeringen initiativ til at stramme lovgivningen, så personer, der agter at deltage i en udenlandsk væbnet konflikt, oplever, at der er en meget klar og håndgribelig konsekvens” (Regeringen, 2014:4). Her introducerer regeringen de nye konsekvensspor, som gør det muligt at inddrage pas eller opholdstilladelse i forbindelse med udrejse til væbnede konfliktområder. Her anvender regeringen en ny form for styringslogik, som tager udgangspunkt i sanktionering og straf.

Onlineradikalisering inddrages som et nyt tema i denne handlingsplan. *”Enkeltpersoner og ekstremistiske miljøer anvender i stigende grad sociale medier som en platform til at sprede propaganda, rekruttere nye tilhænger og planlægge og koordinere aktioner og aktiviteter.”* (Regeringen, 2014:12). Regeringen iagttager en ny form for radikalisering, og derfor iværksættes der nye initiativer. Forholdet mellem problem og løsning ændres til, at regeringen nu iagttager en del af løsningen, som at *”der udvikles et online baseret undervisningsmateriale om bl.a. kildekritik”*, som skal anvendes på ungdomsuddannelser og i fritidsklubber (Ibid.).

Regeringen iagttager i denne handlingsplan sin målgruppe som *”risikogruppen for radikalisering er meget sammensat. Der kan både være tale om de allermest sårbare, søgende unge fra udsatte områder, men også voksne og tilsyneladende velfungerende unge, som er under uddannelse eller beskæftigelse”* (Regeringen, 2014:7). Af følgende citat kan det iagttages, hvorledes regeringen konditionerer mening i den sociale dimension ved at forskyde den umærkede side af forskellen, altså *”dem”*, til at det ikke kun er ’sårbare unge’, der kan radikaliseres. *”Den forebyggende indsats skal derfor være bred, så den rækker ud til de forskellige typer borgere, som kan være i risiko for radikalisering, og evaluering peger på et særligt behov*

for at kunne iværksætte forebyggende indsatser over for personer over 18 år” (Ibid.). Alle unge og potentielt set også voksne iagttages her som værende i risiko for at blive radikaliseret.

Ydermere bliver der i denne handlingsplan sat et fokus på de kriminelle miljøer, som iagttages som værende en ”særlig sikkerhedsrisiko” (Ibid.:5). Regeringen iagttager, at ”flere islamske miljøer i Danmark har kontakt til kriminelle miljøer, og en lignende tendens er blevet konstateret i forhold til højreekstremistiske miljøer” (Ibid.).

Regeringen knytter her islamiske miljøer og højreekstremistiske miljøer til kriminelle miljøer, men regeringen forklarer ikke, hvad der menes med ”islamske miljøer”. Det fremstår derfor uklart, hvorvidt regeringen igennem sine iagttagelser differentierer mellem islamisk fundamentalisme og islam.

Demokratiet er i denne handlingsplan fortsat i fokus; ”Vi skal som samfund vise, at vores måde at leve på – med demokrati og frihedsrettigheder – overvinder ekstremisme og antidemokratiske kræfter” (Regeringen, 2014:4). Her konditionerer regeringen mening til fænomenet radikaliserings ved at sidestille det med antidemokratiske kræfter.

Opsummering

Et nyt semantisk tema i denne handlingsplan er radikaliserings igennem internettet. Onlineradikaliserings inddrages som et nyt fokusområde i forebyggelsen af radikaliserings. Regeringen iagttager en ny form for radikaliserings, og derfor iværksættes der nye initiativer.

I den sociale dimension har regeringen skabt et bredere skel mellem modbegrebet til ”os”, da en større del af den danske befolkning nu ses som værende i risiko for radikaliserings. Handlingsplanen er på den ene side rettet mod hele befolkningen via bl.a. forebyggende indsatser i folkeskolen, men den er også rettet mod enkeltindivider via indgribende og foregribende indsatser.

Derudover er fokuset ikke kun på ”udsatte unge” men også; ” (...) den seneste tids udvikling med udrejsende til Syrien og Irak viser, at der er behov for at øge opmærksomheden på radikaliserings blandt tilsyneladende velfungerende unge, der f.eks. er i gang med en ungdomsuddannelse.” (Regeringen, 2014:10).

5.3 Handlingsplanen 2016:

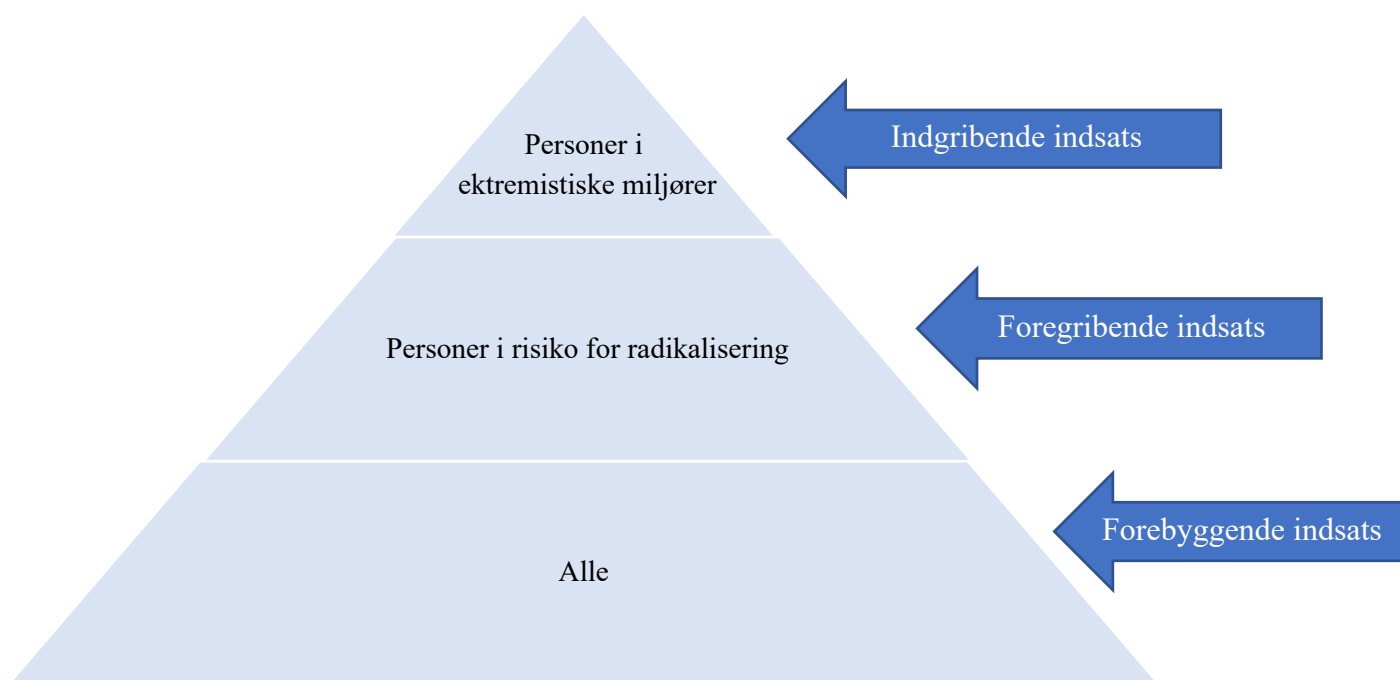
Lars Løkke Rasmussen-regeringen lancerede i oktober 2016 den seneste handlingsplan under navnet ”Forebyggelse og bekæmpelse af ekstremisme og radikaliserings – National Handlingsplan” (Regering, 2016). Handlingsplanen ses som led i et større projekt, som inkluderer en handlingsplan til forebyggelse af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Her iagttager regeringen radikaliserings som en konsekvens af social kontrol og en anderledes kultur. Handlingsplanen kommer efter flere terrorangreb, herunder angrebet i Paris, Bruxelles og på Krudttønden i København. Disse begivenheder iagttages af regeringen som en årsag til at tilføre regeringens forebyggelsesindsats ”et markant løft” (Ibid.:26). En anden årsag til det markante løft beskrives som ”I kommuner, skoler, fængsler og asylcentre er der et stigende antal sager om bekymring for radikaliserings. Samtidig opleves sagerne ofte som mere komplekse og mere alvorlige end tidligere” (Ibid.:7). Regeringens iagttagelse af truslen for radikaliserings kobles nu også til asylcentre.

I handlingsplanen fra 2016 iagttager regeringen radikaliserings som ”en kortere eller længerevarende proces, hvor en person tilslutter sig ekstremistiske synspunkter eller legitimerer sine handlinger efter ekstremistisk ideologi” (Regeringen, 2016:7).

Handlingsplanen er opdelt i tre faser; den forebyggende, foregribende og indgribende indsats. Af nedenstående figur kan det udledes, at regeringen nu iagttager alle borger i risiko for at blive radikaliserede (Regeringen, 2016:17).

Handlingsplanen fra 2016 er henvist til alle borgere i samfundet og går fra at have en indgribende indsats med få personer som målgruppe, til en forebyggende indsats, som har alle danskere som målgruppe. Regeringen iagttager handlingsplanen som ”helhedsorienteret” og ”flerstrengt” (Ibid.).

Figur 1. Forebyggelses trekanten (Regeringen, 2016: 16):

Målgruppen for handlingsplanen er hele den danske befolkning, som illustreret i den nederste del af pyramiden. Dog henvender handlingsplanen sig også til enkelte individer og grupper i samfundet, som illustreret i de to øverste lag af trekanten. De forskellige initiativer er også beskrevet som havende en helhedsorienteret tilgang, som har den bredere danske befolkning som fokus.

Handlingsplanen fra 2016 nævner, at politikredse og kommuner i den tidligere handlingsplan har efterlyst klare retningslinjer til håndteringen af ’bekymringssager’ (Regeringen, 2016:28). Regeringen kommer ikke med en forklaring på, hvordan og hvad der konkret kan iagttages som ’bekymringssager’, men i takt med, at antallet af disse ’bekymringssager’ steg, har

Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) udarbejdet en mentormanual, hvor konkrete bekymringstegns- og eksempler på bekymringssager er beskrevet. Mentormanualer beskriver de obligatoriske værktøjer og styringsredskaber i mentorarbejdet, herunder samtalskemaet (SIRI, 2016:79).

Samtalskemaet skal anvendes til, at mentoren kan holde den unge op på det langsigtede mål, som de i fælleskab har formuleret i samtalskemaet (SIRI, 2016:82). Skemaet ses dermed som en kontrakt mellem mentor og den unge og samtidig som en løbende forventningsafstemning af, hvad der skal til for at opnå et godt udfald.

Derudover knytter regeringen i 2016 radikaliserings til parallelsamfund og ghettoer: *”Det er skadeligt, når der opstår parallelsamfund med egne normer og regler, som ikke er forenelige med vores fælles værdier”* (Regeringen, 2016:6). Der dannes her en plejede semantik om at radikaliserings i højere grad udspringer fra ’parallelsamfund’.

Undervisning i demokrati og medborgerskab er et tema, som fylder meget i handlingsplanen fra 2016. Blandt de forebyggende indsatser er at undervise og opdrage børn og unge i *”demokratiske, kritiske og sociale kompetencer og dermed modstandskraft over for udvikling af risikoadfærd der kan føre til radikaliserings”* (Regeringen, 2016:17). Dette skal blandt andet gøres gennem obligatorisk undervisning i menneskerettigheder samt kritisk anvendelse af kilder, herunder især digitale kilder i fagene dansk og historie (Ibid.:21).

Regeringen beskriver, hvorledes denne handlingsplan skal ses i sammenhæng med andre initiativer, herunder indsatsen mod terror, arbejdet med kriminalitetsforebyggelse og integrationsindsatsen i Danmark (Regeringen, 2016:6). På baggrund af dette kan det iagttages, hvorledes regeringen går tilbage til at sammenkoble forskellige policy-områder med sikkerhedsspørgsmål.

I denne handlingsplan iagttager regeringen radikaliseringsstruslen som i særlig grad kommende fra den islamiske ekstremisme grundet revolutionen i Syrien og opkomsten af Islamisk Stat (Regeringen, 2016:10).

Dog beskrives den sikkerhedsmæssige trussel også som kommende fra ”*politisk ekstremistiske miljøer i Danmark, som er parate til at anvende vold for at fremme deres dagsorden. Volden kan være rettet mod politiske modstandere,*

minoritetsgrupper, herunder flygtninge og migranter, samt mod organisationer og virksomheder, som man vurderer, har symbolsk værdi” (Ibid.).

Derudover er fokuset på udrejsende til konfliktområder fortsat i fokus. I denne handlingsplan nævnes de som ”*fremmedkrigere*” (Regeringen, 2016:18). Den sanktionerende skærpes yderligere, så at kommuner nu har muligheden for at iværksætte indsatser mod borgere over 18 år.

Ydermere øges straffen for fremmedkrigere, som nu kan kriminaliseres som landsforræderi, da de deltager i væbnede konflikter i udlandet (Regeringen, 2016:19).

Derdover bliver der i 2016 foretaget en række lovændringer, som gør det muligt at forbyde indrejse til Danmark og fratagelsen af pas/opholdstilladelse fra udrejsende (Regeringen, 2016:20). Desuden gør regeringen i 2016 det nu muligt, at de hjemvendte ’fremmedkrigere’ isoleres i fængsler, så de ikke kan ”*påvirke andre til ekstremistiske handlinger*” (Ibid.)

Opsummering

I denne handlingsplan er den plejede semantik i sagsdimensionen, forsat koblingen af forebyggelsen af radikaliseringsindsatsen i Danmark (Regering, 2016:6).

Derudover er fokuset på ”*de negative kræfter*” med parallelsamfund, online radikaliseringsindsats og fremmedkrigere. I denne handlingsplan fremsætter regeringen lovforslag med formålet om at udarbejde en ”*national liste med navngivne omrejsende udenlandske religiøse forkyndere, som kan udelukkes fra at indrejse under henvisning til, at de må anses for en trussel mod den offentlige orden i Danmark*”. Regeringen gør brug af til tidligere plejet semantik, som kobler radikaliseringsindsats til religion.

Den nye semantik i den sociale dimension, er kriminaliseringen af fremmedekrigere, som bliver ansat som værende det uden for samfundets ”os”.

Handlingsplanen gør brug af den temporale dimension til, at referere der til et tidligere terrorangreb *”Danmark står over for en alvorlig terrortrussel fra radikaliserede og voldsparate personer og miljøer. Dette kom på tragisk vis til udtryk ved angrebene i København den 14. og 15. februar 2015, hvor to civile blev dræbt, og flere betjente blev såret. Angrebene i København viste os den trussel, der kan udgå fra radikaliserede unge, der griber til vold”* (Regeringen, 2016:10).

Regeringen iagttager her radikalisering i led med en bestemt terrorhændelse, hvilket forstærker iagttagelsen af terrortruslen i Danmark. Radikalisering knyttes her til ”vold”, ”drab” og ”tragedie”.

Handlingsplanen fra 2016 er henvist til alle borgere i samfundet og går fra at have en indgribende indsats med få personer som målgruppe til en forebyggende indsats, som har alle danskere som målgruppe. Dermed sker der en forskydning i den sociale dimension, hvor skellet mellem ”os” og ”dem” kan iagttages som værende markant mindre.

5.4 Del konklusion

For at samle op på den kondensering af mening, jeg har iagttaget i de tre handlingsplaner, er det relevant at påpege, at på trods af at der sker en ændring i semantikken vedrørende koblingen af radikalisering til islam og muslimer i 2009, til i 2014, hvor der skabes en bevidsthed om, at definitionen af radikalisering skal konstrueres, således at den er rettet mod alle former for radikalisering. Så går regeringen i 2016 tilbage til det semantiske tema fra 2009.

Dette semantiske tema adskiller sig i handlingsplanen fra 2014, hvor regeringens iagttagelse af radikalisering ikke udelukkende kobles til islam. Regeringen i 2016 går tilbage til udgangspunktet i 2009, hvor islam var i fokus.

Fra 2009 til handlingsplanen i 2014 opstod der en markant reduktion i antallet af indsatsområder, men i takt med, at antallet af 'bekymringssager' for radikaliserings fra kommuner, fængsler, skoler og asylcentre steg fra 2014, er der i handlingsplanen fra 2016 formuleret 41 nye initiativer, som har til formål at skabe et 'et markant løft' til forebyggelsen af radikaliserings (Regering, 2016: 7-26).

Iagttagelsen af radikaliserings i handlingsplanen fra 2016 går tilbage til semantikken fra 2009, hvor truslen for radikaliserings associeres med integrationsindsatsen i Danmark (Regering, 2016:6).

Ydermere har der været i skift i, hvorledes regeringen i 2009 sigtede mod en omfattende forebyggelsesindsats til en mere individ baseret tilgang i 2014 og afslutningsvis gik tilbage til den samme tilgang i 2016 som i 2009. I den sociale dimension kan det konkluderes, at regeringens handlingsplan fra 2016 går tilbage til samme opfattelse som handlingsplanen fra 2009, hvor tilgangen er "*helhedsorienteret*" og "*flerstrengt*" (Regeringen, 2016:17).

I den temporale meningsdimension kan det iagttages, hvorledes regeringen konditionerer mening i kommunikationen om radikaliserings ved at refererer til den tidligere handlingsplan fra 2009. I handlingsplanen fra 2014 nævnes, at udfordringerne med radikaliserings har ændret karakter siden 2009, og at der derfor er behov for nye og videreudviklede forebyggelsesindsatser (Regeringen, 2014:4).

Derudover knytter regeringen i 2016 radikaliserings til parallelsamfund og ghettoer "*Det er skadeligt, når der opstår parallelsamfund med egne normer og regler, som ikke er forenelige med vores fælles værdier*" (Regeringen, 2016:6). Iagttagelsen af radikaliserings i handlingsplanen fra 2016, går tilbage til semantikken fra 2009, hvor truslen for radikaliserings associeres med integrationsindsatsen i Danmark. Den plejede semantik fra 2009 videreføres dermed i handlingsplanen fra 2016.

Fra handlingsplanen i 2009 til handlingsplanen i 2014, opstod der en markant reduktion i antallet af indsatsområder, men i takt med at antallet af 'bekymringssager' for radikaliseringskommuner, fængsler, skoler og asylcentre steg fra 2014, er der i handlingsplanen fra 2016

formuleret 41 nye initiativer, som har til formål at skabe et 'et markant løft' til forebyggelsen af radikaliseringskommuner (Regering, 2016: 7-26).

Det andet semantiske tema, som kommer igen i handlingsplanen fra 2016, er 'demokratiske værdier' fra 2009. Her måler regeringen radikaliseringskommuner med, hvorvidt det enkelte individ giver afkald på de 'danske værdier', som beskrives som 'demokrati' og 'frihedsrettigheder'.

En anden væsentlig forskel i sammenhæng med den sociale dimension er, at hvor der i handlingsplanen fra 2009 bliver sat lys over radikaliserede unge, sker der et skift i handlingsplanen fra 2014, hvor regeringen iagttager målgruppen som "risikogruppen for radikaliseringskommuner er meget sammensat" (Regeringen, 2014:7).

Det semantiske tema om integration fra handlingsplanen i 2009, dekobles fra forebyggelsesindsatsen i handlingsplanen fra 2014, men undervisningen i demokrati og aktivt medborgerskab fra handlingsplanen i 2009, er fortsat i fokus.

Regeringen fremsætter i 2016 lovforslag med formålet om at udarbejde en "national liste med navngivne omrejsende udenlandske religiøse forkyndere, som kan udelukkes fra at indrejse under henvisning til, at de må anses for en trussel mod den offentlige orden i Danmark" (Regeringen, 2016:25). Regeringen går igen tilbage til den plejet semantik fra handlingsplanen i 2009, som kobler radikaliseringskommuner til religion.

Nedenstående figur har til formål at illustrere de forskellige semantikker, hvorpå den danske regering iagttager radikaliseringskommuner på i de tre handlingsplaner. Forskellen er forklaret ved hjælp af de tre meningsdimensioner. Jeg har fravalgt at illustrere forskellen i den temporale dimension, da jeg ikke iagttager den som værende væsentlig.

Handlingsplan	Sagsdimension	Socialdimension
2009	Radikalisering/Integration	Muslimere/Danske borgere
2014	Radikalisering/ Demokrati	Fremmedekrigere/Danske borgere
2016	Radikalisering/Integration	Danske borgere/Danske borgere

I den temporale og saglige dimension kan det iagttages, hvorledes regeringen konditionerer mening i sin kommunikation om radikalisering efter 2009, og at der i handlingsplanen fra 2014 nævnes, at udfordringerne med radikalisering har ændret karakter siden 2019, og at der derfor er behov for nye og videreudviklede forebyggelsesindsatser (Regeringen, 2014:4).

Jeg kan på baggrund af mine iagttagelser af regeringens iagttagelse af radikalisering konkludere, at der i de tre handlingsplaner, hersker to dominerende semantiske temaer; *islam og radikalisering* samt *demokratiske værdier og integration*. Det er disse to plejede semantikker, som alle tre handlingsplaner knytter mening til.

Diskussion

Formålet med dette afsnit, er at belyse hvorledes den danske regeringens måde at iagttage radikalisering på, muligvis kan skabe mere radikalisering og evt. virke kontra produktiv.

På baggrund af Luhmanns foranalyse vil dette kapitel undersøge, de kommunikative paradokser, som opstår i den danske regerings kommunikation om radikaliserings.

Endelig vil diskussionen belyse regerings dehumanisering af en specifik samfundsgruppe og hvorledes dette skaber *suspect communities*. Her vil jeg trække på Carl Schmitts kritik af humanismen.

Formålet med diskussionen er at vise, hvordan den iagttagede politik skaber en række modsigelser, hvor regerings løsninger på radikaliserings blot bidrager til selve problemet, altså mere radikaliserings grundet de modsætninger, der skabes i regerings måden at problematisere på.

I alle tre handlingsplaner fra 2009, 2014 og 2016 sættes demokratiet som modbegreb til radikaliserings. I 2016 sker der en ændring i regerings kommunikation, da regeringen nu mistænker radikale individers brug af demokratiske midler; *"I et demokratisk samfund har borgerne ret til at ytre sig kritisk og vælge deres egen tilværelse indenfor rammerne af lovgivningen. Ekstremistiske gruppers aktiviteter kan være fuldt lovlige. Der kan være tale om foreninger, klubber eller religiøse samfund, som anvender demokratiske midler til at få indflydelse og påvirke andre grupper og individer i det omkringliggende samfund."* (Regeringen, 2016:6) Der opstår her et re-entry, da den anden side af forskellen til radikaliserings, nemlig "demokrati", nu indtræder på samme side som radikaliserings, hvilket forstyrrer regerings kommunikation.

Den danske regering iagttager ghettoer og parallelsamfund, som værende et mål for radikaliseringsforebyggelsen i alle tre handlingsplaner. På trods af, at forskning indenfor radikaliserings, påpeger at fattigdom og bopæl i belastet områder, ikke nødvendigvis skaber radikaliserings; *"it was already clear that poverty is not a useful explanation of radicalization: Many terrorist (...) came from middle-class and professional families"* (Crenshaw, 1981 i McCauley et.al. 2017:205). Regeringen skaber via sin kobling af radikaliserings til parallelsamfund, det som forskningen har kaldt *"suspect communities"* og *"risky individuals"* (Lindekilde, 2015:426). Regeringen tilskriver risikofaktorer til belastet miljøer og individer som har tilknytning til dem, og en hel samfundsgruppe stigmatiseres og iagttages som potentielt farlige.

Regerings kobling af islam til radikaliserings, iagttages af flere forskere, som en form for bekræftelse af terrorister og andre ekstremisters brug af islam, som motivation for deres gerninger. Hvilket både kan øge islamofobien i samfundet, samtidig med at skellet mellem "os og dem" forstærkes; "(...) *we argue that such reductionist simplifications serve the purposes of terrorism because they augment the gap between the two communities and reinforce the symbiotic relationship between Islamophobia and radicalization*" (Abbas, 2012 i Antúnez & Tellidis, 2013:119). Regeringens meningstilskrivelse af radikaliserings igennem islam, legitimerer her ekstremistiske grupperinger forståelse af islam og gør deres forståelse af religionen som gældende. Derudover risikerer regeringens kommunikation at bekræfte forudindtagede holdninger om muslimer, som en trussel for samfundet, hvilket skaber stereotyper om muslimer og *risky communities*.

På trods af regeringens kobling af radikaliserings til islam, så påstår regeringen at den ikke deler verden op i religioner "Den danske regering deler ikke verden op i religioner eller trosamfund, men arbejder for, at det enkelte menneske, (...) skal kunne udfolde sig ligeværdigt i sikkerhed og frihed uanset etnisk baggrund eller tro" (Regeringen, 2009:9-10). Her optræder et paradoks, da regeringen især i handlingsplanen fra 2009 har et øget fokus på islam (Jf. analyseafsnit), men alligevel iagttager den danske regering ikke at dens politik deler verden op i religioner.

Regeringens måde at fikserer mening omkring radikaliserings med reference til islam gør, at den markerede side af forskellen bliver udvidet til at have en kobling til islam. Et andet citat, hvor der igennem regeringens kommunikation bliver sat lighedstegn mellem islam og radikaliserings, er dette citat: "Øget dialog og oplysning i Danmark bør ske hånd i hånd med øget dialog og oplysning i de muslimske lande og i de europæiske lande, der har stor muslimske befolkningsgrupper" (Regeringen, 2009:17).

Det kan iagttages, hvordan der i regeringens kommunikation er et indlejret paradoks. På den ene side kobles anti-radikaliserings indsatser med det muslimske miljø i Danmark, men på den anden side ønsker regering at bekæmpe diskrimination i det danske samfund. Kommunikationen

dobbeltbinder på denne måde muslimer i Danmark til både at være en del af problemet, men også som en løsning på samme.

Derudover underminerer regeringen sine initiativer for forebyggelsen af social marginalisering, når den selv via dens kommunikation marginaliserer en hel samfundsgruppe baseret på deres tro eller bopæl; ”*De unge, der er på vej ind i ekstremistiske miljøer, skal stoppes, så de ikke ender med at få indskrænket deres egne fremtidsmuligheder, blive socialt marginaliserede og vende det danske samfund ryggen*” (Regeringen, 2014:4). Regeringen iagttager her en risiko for at unge bliver socialt marginaliserede, hvis de bliver radikaliserede, men igennem regeringens kommunikation marginaliseres unge, før at de overhovedet bliver radikaliserede, hvis de blot bor i en ghetto, har en flerkulturel baggrund, er en del af det muslimske samfund i Danmark eller hvis de er hvad regeringen betegner som ”udsatte unge”.

Her iagttages regeringens kommunikation som kontraproduktiv, da ”*frygten, at allerede marginaliserede unge vil reagere med modstand overfor radikaliseringsforebyggelse forklædt som integrationsfremme, eksempelvis ved at marginalisere sig yderligere fra majoritetssamfundet*” (Lindekilde, 2015:434).

En del forskning har tydet på ” *When this awareness network is expanded especially to target those identified as ‘at-risk communities’ – typically communities with a majority of Muslim immigrants – it is obvious that citizens of these communities may feel exposed to increased surveillance and selected targeting just because they are Muslim immigrants [...]*” (Andersen & Moe, 2015:82). Når regeringen iagttager radikalisering i sammenhæng med islam, bliver forebyggelsen af radikalisering sat lig med forebyggelsen af islam i samfundet.

Følelsen af diskrimination, social marginalisering og dehumanisering hos unge muslimer kan skabe yderlige had og radikalisering, hvilket er et eksempel på hvordan den danske regerings kommunikation kan virke kontra produktiv; ”*Stigmatization and political polarization of Muslim communities through public debate contribute to an atmosphere where young Muslims feel detached from society and search for an identity, including in the violent strains of Islam*” (Ranstorp, 2010:31). Og i 2010 udarbejdede Bartlett og King et interview med 58 Al-Qaeda inspirerede terrorister og 28 radikaliserede unge. Interviewene påpegede at både

terroristerne og de radikaliserede unge havde det til fælles at de alle var blevet udsat for social eksklusion (Bartlett et.al., 2010).

Der opstår et kommunikativt paradoks, når den danske regering på den ene side starter en indsats mod diskrimination og intolerance i handlingsplanen fra 2009; *”Det er en grundlæggende demokratisk værdi, at ingen mennesker skal lægges for had eller diskrimineres på grund af det, de er, eller det, de tror på”* (Regeringen, 2009:5), mens regeringen med andre initiativer i handlingsplanerne selv går ind og diskriminerer samfundsborgere og dermed selv skaber den diskrimination, den forsøger at løse.

Regeringen synes flere gange at løbe ind i dette paradoks, hvor regeringen igennem handlingsplanen iagttager, at ghettodannelse betragtes som radikaliserings skabende og hæmmende for integration; *”Det er skadeligt, når der opstår parallelsamfund med egne normer og regler, som ikke er forenelige med vores fælles værdier. Og det bidrager til splittelse, polarisering og utryghed, når ekstremistiske miljøer spreder had mod demokratiet (...)”* (Regeringen, 2016:6), samtidigt med at regeringen iagttager diskrimination som hæmmende for integrationen. Følelser af diskrimination forstærkes af regeringens polariserede iagttagelsesform, som iagttager muslimer samt borgere fra udsatte områder som en sikkerhedstrussel. Hvilket er et eksempel på, hvorledes regeringen bidrager til det problem den forsøger at løse.

Regeringen kritiserer de radikale miljøer for at opdele samfundet i *”os og dem”*; *”I gruppen socialiseres den enkelte unge til at acceptere den radikale ideologi, fjendebilleder og opdeling i ”os og dem” og måske også til at acceptere brugen af voldelig og udemokratiske midler”* (Regeringen, 2009:8). Her opstår endnu et paradoks, da regering igennem sine egne iagttagelser og brug af begreberne *”parallelsamfund”*, *”muslimske miljøer”* og *”udsatte unge”* selv kan iagttages som skabende en *”os og dem”* diskurs.

Dette bekræftes i Lindekildes interview af en gruppe unge religiøse muslimer, som opfatter regeringens initiativer, som mistænkeliggørelse af muslimske unge; *”Problemet ligger i de*

fundamentale strukturer, i den grundlæggende manglende anerkendelse af muslimsk kultur. Der er behov for en meget bredere forståelse af, at der ikke er noget nødvendigt link mellem det at være praktiserende muslim, eller ortodoks muslim, og radikaliserings. (...)

Der er brug for mange flere nuancer. Men når du ser den anden som en fjende, er der ikke plads til nuancer.” (Lindekilde, 2009: 133). Her iagttages den unge muslim regeringens kommunikation, som skabende af et fjendebillede til islam. Fjendtliggørelsen af muslimer, er et eksempel på den danske regeringens dehumanisering af muslimer i humanismens navn. Der opstår her et paradoks, da regeringen anvender humanismen til at dehumanisere en hel samfundsgruppe.

Ydermere kan regeringens kommunikation iagttages som stigmatiserende og dehumaniserende af muslimer, som kan risikere at blive udsat for diskrimination og had af det omliggende samfund *”This terminology has led to a stigmatization of the majority of Muslim faith and its followers, who, in many cases, have become the targets of attacks by non-Muslim groups and/or individuals precisely because of their faith”* (Antúnez & Tellidis, 2013:122).

Derudover kan anvendelsen af begrebet “islam” og “muslimer” i handlingsplanerne iagttages, som værende kontraproduktiv; *”dangerously counterproductive, as it suggest those in the West believe that such atrocities are caused by Islam, and hence reinforce the viewpoint of some on the Muslim world that the West is an implacable enemy”* (Armstrong, 2005). Kommunikationen og kobling af radikaliserings til islam kan forstærke ven/fjende forholdet både nationalt og internationalt.

Regeringens sanktionerende tilgang til *”fremmedekrigere”* er blevet kritiseret for at virke kontra produktiv og for at skramme hjemvendte fra konfliktområder og deres pårørende, hvilket vil gøre relationsarbejdet i de danske kommuner og indsatser problematisk; *“Practical dilemmas also emanate from these differences of view, as the threat of punitive measures may complicate incentivization or even make it impossible. One example of this might be the increased*

criminalization of travels to Syria and Iraq. The threat of prosecution or eviction may make it difficult for representatives of the Danish authorities to earn the trust of individuals returning from these countries, which is crucial to their engagement in volunteer exit and disengagement programmes, or the relatives of individuals who are considering travelling” (Hemmingsen, 2015:38).

Igennem de forskellige sanktionsmuligheder, kriminaliseres og dehumaniseres ”*fremmedkri- gere*”, samtidigt med at de får frataget basale menneskerettigheder, så som deres pas, opholdstilladelse eller lignende. Dette kan ses som et eksempel på, hvordan den danske regering i humanismens navn, dehumaniserer sine egne borgere.

Regeringens dehumanisering af udrejsende, er især iagttagelig, når lovgivningen ændres og det bliver muligt for den danske regering at fratage statsborgerskab og inddrage opholdstilladelser af udrejsende til konfliktområder. Disse personer risikerer derfor at blive statsløse som en konsekvens af lovgivningen.

Konklusion

Specialets problemformulering; *Hvordan kan den danske regerings politik om af-radikalisering i sig selv forstås som en radikaliserings, der selv bidrager til det problem, den forsøger at løse?* udsprang fra en iagttagelse af og interesse i den samfundsmæssige debat omkring bekæmpelsen af radikaliserings.

Igennem specialets semantiske analyse har jeg analyseret, hvorvidt regeringens iagttagelse af radikaliserings, igennem handlingsplanerne fra 2009, 2014 og 2016 har ændret karakter. Jeg kan ud fra min semantiske analyse konkludere, at de semantikker, der har været gældende for alle tre handlingsplaner, har været *demokrati og integration* semantikken samt *islam og radikaliserings* semantikken.

I specialets diskussions afsnit har jeg belyst, hvordan den danske regerings forebyggelsesarbejde kan iagttages som dehumaniserende og stigmatiserende af grupper i samfundet. Og hvorledes regeringens kommunikation omkring radikaliserings kan iagttages, som værende radikaliserende. Formålet med dette speciale har ikke været, at analysere problemet med radikaliserings, eller årsagerne bag. Formålet har været at belyse de problemer, der er knyttet til den danske regerings anti-radikalisering politik.

Jeg kan på baggrund af mine iagttagelser konkludere, at regeringens politik er umenneskelig, i sit forøg på at være menneskelig. Og at de kontra produktive effekter af den danske regeringens kommunikation omkring radikaliserings, skal ses i led med regeringens dehumanisering og stigmatisering af sine borgere

Spørgsmålet bliver således om den danske regering skal anvende andre distinktioner, den kan iagttage radikaliserings igennem. Eller skal politik holde sig til det politiske, uden at sammenblande religiøse, pædagogiske og andre forhold i politiske anliggender?

Litteraturliste

- Abbas, Tahir (2012): "*The Symbiotic Relationship between Islamophobia and Radicalisation*". Critical Studies on Terrorism 5.
- Armstrong, Karen (2005): "*The label of Catholic terror was never used about the IRA*". The Guardian.
- Andersen, L.E & Moe L.W (2015): "*Responding to Radicalization: Exporting the Dilemmas*" DIIS.
- Andersen, N.Å. (1999) "*Diskursive analysestrategier*". Nyt fra Samfundsvidenskaberne, Frederiksberg Bogtrykkeri A/S.
- Andersen, N.Å (2002): "*Polyfone organisationer*". Nordiske Organisasjonsstudier 4 (2):25-51.
- Andersen, N.Å. (2014): "*Den semantiske analysestrategi og samtidsdiagnostik*".
- Andersen, Niels Åkerstrøm; Laustsen, Carsten Bagge & Esmark, Anders (2005): "*Socialkonstruktivistiske analysestrategier*". Roskilde Universitetsforlag.
- Andersen, N.Å. & Grønbæk Pors, J. (2014): "*Velfærdsledelse - mellem styring og potentialisering*". 1.udgave Hans Reitzels forlag.
- Andersen, N.Å. & Pors, J.G. (2007): "*Luhmann*". Djøf-forlaget.
- Andersen, N.Å. & Bjorn, A. (2005): "*Kærlig ledelse*". Nordiske Organisasjonsstudier 7 (3-4).
- Antúnez, Juan & Tellidis, Ioannis (2013): "*The power of words: The deficient terminology surrounding Islam-related terrorism*" in Critical Studies on Terrorism.

- Bartlett, J. & Birdwell, J. & King, M. (2010): “*The Edge of Violence: A Radical Approach to Extremism*”. DEMOS, London.
- El Said, H. (2012): “*De-radicalising Islamists: Programmes and their Impact in Muslim Majority States*”. London: International Centre for the Study of Radicalisation and Political Violence.
- Hemmingsen, Ann-Sophie (2015): “*An introduction to the Danish approach to countering and preventing extremism and radicalization*”. DIIS
- Karakatsanis, Leonidas & Herzog, Marc (2016): “*Radicalisation as form: beyond the security paradigm*”. Journal of the Contemporary European Studies.
- Kneer, George & Nassehi, Armin (1997A): “Samfundsteori”. I *Niklas Luhmann - introduktion til teorien om sociale systemer*, Hans Reitzels Forlag: 115-161.
- Kneer, George & Nassehi, Armin (1997B): ”Funktionel-strukturel systemteori”. I *Niklas Luhmann. Introduktion til teorien om sociale systemer*. København, Hans Reitzels Forlag.
- Knudsen, Morten (2014): ”Systemteoretisk organisationsteori” i Vikkelsø, S & P. Kjær (red.): *Klassisk og moderne organisationsteori*, København: Hans Reitzels forlag.
- Khaja, Nagieb (2017): ”*Du må ikke græde – For så mister du blod*. Reportager fra borgerkrigen i Syrien”. 1.udgave, Gyldendal
- La Cour, Anders (2013): “*Luhmann Observed Radical Theoretical Encounters*” Philippopoulos-Mihalopoulos, A. (Red.). 1. udgave, Palgrave MacMillan.
- La Cour, Anders (2006): ”*The Concept of Environment in Systems Theory*”. *Cybernetics & Human Knowing*. Vol.13 (2), 41-55.
- Lievens, Matthias (2010): “*Carl Schmitt’s two concepts of humanity*”. SAGE

- Lindekilde, L (2009): "*Dømt til at fejle? Når officielle de-radikaliseringstiltag fører til radikalisering*". I "*Danmark og de fremmede: Om mødet med den Arabisk-muslimske verden*". Knudsen, Pedersen & Sørensen. Århus: Systime Academic,. (121-145).
- Lindekilde, L. (2010) Forebyggelse af radikalisering, miskendelse og muslimsk minoritetsidentitet. Tidsskrift for islamforskning.
- Lindekilde, L. (2015): "Dansk forebyggelse af ekstremisme og radikalisering 2009-2014: udviklingstendenser og fremtidige udfordringer". Politicia
- Lindekilde, L. & Bertelsen, P. (2015) Voldelig transnational aktivisme: Islamisk Stat, foreign fighters og radikalisering. Dansk Sociologi. Vol. 26., nr. 4: 29-51.
- Luhmann, Niklas (1985): "*Complexity and meaning*" in: The Science and Praxis of Complexity.
- Luhmann, Niklas ([1993] 2008): "*Risk – a Sociological Theory*". Aldine Transaction
- Luhmann, Niklas (1993): "*Gesellschaftsstruktur und Semantik*" Bind 1. Frankfurt am Main:Suhrkamp.
- Luhmann, Niklas (1995): "Social Systems". Stanford University Press.
- Luhmann, Niklas (1996): "*On the scientific context of the concept of communication*" in Social Science Information, 257-267.
- Luhmann, Niklas (2005): "The Concept of Autopoiesis", pp. 54-63 in Seidl, David and Kail Helge Becker (red.): *Niklas Luhmann and Organization Studies*. Liber & Copenhagen Business School Press.
- McCauley, Clark & Moskalenko, Sophia (2017): "*Understanding Political Radicalization: The Two-Pyramids Model*".
- Ranstorp, Magnus, (2010): "*Understanding Violent Radicalisation - Terrorist and Jihad Movements in Europe*". Routledge.
- Schmitt, Carl (1932): "*Det politiske begreb*" (2002). Hans Reitzel Forlag: 51-99.

- Schmitt, Carl (2003): “*The Nomos of the Earth in the International Law of the Jus Publicum Europaeum* (New York: Telos press).
- Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI), (2016): ”*Mentorindsats, forældrecoaching og pårørende netværk. Løsningsfokuseret arbejde med tilværelseskompetencer*”.

Links

CTA:

<https://www.pet.dk/Center%20for%20Terroranalyse/~media/VTD%202018/VurderingafterrortruslenmodDanmark2018pdf.ashx>

DIIS: http://pure.diis.dk/ws/files/471628/I_dag_fremmedkriger_i_morgen_terrorist_webversion.pdf

Regeringen (2009):

<https://www.ft.dk/samling/20072/almdel/UUI/bilag/141/577075.pdf>

Regeringen (2014):

http://www.stm.dk/multimedia/Forebyggelse_af_radikalisering_og_ekstremisme_-_Regeringens_handlingsplan.pdf

Regeringen 2016:

<http://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemeddelelser/pdf/2016/National-handlingsplan-Forebyggelse-og-bekaempelse-af-ekstremisme-og-radikalisering.pdf>